

BOXEN		
Box I	Inkomen uit woning & werk	- Loon, etc. - Winst uit onderneming - R.O.W.
Box II	Inkomen uit aanmerkelijk belang (> 5%)	- Dividend - Verkoop aandelen
Box III	Inkomen uit sparen en beleggen	- Vermogen - Schulden

MAART 2020 BELASTING HERVORMEN

Een Europese belasting voor een nieuw Europa

In zijn nieuwe boek "Kapitaal en Ideologie" werkt Thomas Piketty zijn ideeën voor een nieuw Europa uit. Het verdrag van Europa moet vernieuwd worden en er dienen vier nieuwe Europese belastingen te worden ingevoerd, ter aanvulling van nationale belastingen. Het is gedurfd, vernieuwend, maar het spreekt onvoldoende tot de verbeelding. Een alternatief.

Waarom de belastingen van Piketty niet werken!

Het alternatief: Een progressieve vermogensgroei belasting

Innovatief en Effectief

Eenvoudig en uitvoerbaar

Herstelt Solidariteit en sociale cohesie

HET MENSELIJK VERMOGEN

Tijdschrift
Voor verbeelding

Boek
Blog

Downloads

Twitter/Facebook

Het eerste nummer van “Het menselijk vermogen” – tijdschrift voor verbeelding – verdiept zich in het nieuwe boek van Thomas Piketty “Kapitaal en ideologie” dat deze maand in Nederlandse vertaling verscheen. In het laatste hoofdstuk geeft de schrijver een politieke schets van de vernieuwingen die nodig zijn om de ongelijkheid in Europa te verkleinen. De contouren van deze schets zijn verder uitgewerkt in een mede door Thomas Piketty opgesteld manifest dat op internet gepubliceerd is op de website www.tdem.eu. Inmiddels hebben meer dan 100.000 mensen hun steun betuigd door ondertekening van het manifest. Onduidelijk is of dit manifest ook een vervolg krijgt in de vorm van een nieuwe sociale beweging of een politieke partij.

Het manifest bestaat uit twee delen: een nieuw verdrag van Europa en een nieuw budget en belastingen voor Europa. In het nieuwe verdrag wordt vastgelegd dat de deelnemende landen van Europa, niet noodzakelijkerwijs alle lidstaten van de EU, een nieuwe Europese ‘Assembly’ zullen vormen, naast het Europees parlement, waarin nationale parlementariërs zitting zullen nemen. De vergadering krijgt de beschikking voor een nieuw budget dat wordt verkregen uit 4 nieuwe Europese belastingen die aanvullend zijn op de nationale belastingstelsels. De besteding van het budget is gericht op het verkleinen van de ongelijkheid in Europa in het bijzonder het stimuleren van onderwijs. De vier nieuwe belastingen zijn een progressieve inkomstenbelasting en een progressieve vermogensbelasting voor particulieren en een CO2 belasting voor bedrijven en een extra belasting voor grote bedrijven. De ideeën zijn gedurfd, vernieuwend en prikkelend maar lijken ook ingegeven te zijn goed aan te sluiten bij de realiteit van de Europese praktijk. Mede daardoor missen ze de kracht van de verbeelding. En mede daardoor dragen ze ook de kiem voor mislukking in zich. Om Europa echt te vernieuwen is meer nodig. Een visie die dieper ingrijpt in de structuren van onze samenlevingen; die nieuwe hoop en inspiratie geven. In de komende nummers zal ik zijn ideeën ‘amenderen’. Het eerste amendement ‘de vermogensgroei belasting’ zal het onderwerp zijn van dit nummer.

Johannes WH Janssen

AMENDMENT ON 'A BUDGET FOR EUROPE'

Inleiding

Het budget voor Europa, beschikbaar in de nieuwe Assembly, wordt in het voorstel gevormd door 4 belastingen: een belasting over de winst van grote bedrijven, een progressieve inkomstenbelasting en vermogensbelasting en een CO2-belasting. Dit zijn belastingen die al in afzonderlijke lidstaten van Europa voorkomen. Het is logisch om ze te 'kopiëren' naar Europese schaal. Maar deze belastingen zijn niet meer geschikt voor de 21ste eeuw. Ze hebben enkele grote gebreken. Daarom is het noodzakelijk dat de Assembly nieuwe belastingen ontwerpt, die enerzijds de verhoudingen tussen Europese burger, overheid en economie verbeteren, anderzijds Europa een eigen identiteit geven en het debat binnen de Europese politieke ruimte versterken. In dit (eerste) amendement stel ik voor de inkomstenbelasting en vermogensbelasting samen te voegen tot één nieuw type belasting: een vermogensgroei-belasting. (In het tweede Amendement, dat later volgt, beschrijf ik een nieuwe type belasting voor bedrijven, dat de belasting voor grote bedrijven en de CO2-belasting vervangt).

Kritiek.

Nationale staten kennen drie belastingen voor particulieren om de openbare taken te financieren en herverdeling van inkomen en vermogen te sturen: een (progressieve) inkomstenbelasting, vermogensbelasting en erfbelasting. De belasting op inkomen is gericht op de actuele kasstroom van een particulier die sterk kan fluctueren, de belasting op vermogen, is gericht op het gecumuleerd bezit gedurende het leven vergaart. Bij de belasting op erfenissen wordt de overdracht van dat bezit aan een volgende generatie belast.

Alle drie zijn ze toe aan vervanging. Ze functioneren niet meer in de 21ste eeuw. De inkomstenbelasting drukt zwaar op de factor arbeid. Omdat kapitaal en natuur, de andere twee productiefactoren, eeuwenlang nauwelijks belast waren (lees 'gratis') is onze productiviteit sterk gegroeid maar ten koste van arbeid en natuur. We zijn nu echter op een punt aangekomen dat meer productiviteit de mens ongezond en werkeloos dreigt te maken en de Aarde dreigt te vernietigen. Om te overleven zullen we de economie moeten transformeren naar een circulaire economie. Daardoor zullen de drie productiefactoren anders belast moeten worden. De inkomstenbelasting is daarbij een blokkade. Ze vernietigt arbeid, belast de arbeidsrelatie met een ongekennde bureaucratie en blokkeert de overgang van materiele naar immateriële consumptie zoals onderwijs, zorg, kunst en cultuur. Die zijn onbetaalbaar geworden omdat ze niet meebewegen met de productiviteitseisen van het kapitalisme.

De vermogensbelasting wordt gemeden vanwege de dreiging van kapitaalvlucht. Velen vrezen dat belastingen van vermogen de technologische innovatie zal aantasten. Dat het kapitaal andere wegen zal zoeken die meer rendement opbrengen. Met andere woorden, het is een belasting met een 'open eind' en dus volstrekt ongeschikt om een stabiele samenleving en sociale cohesie te bevorderen.

Tot slot de belasting op erfenissen heeft een zeer slechte naam. Ze wordt als onrechtvaardig beschouwd, omdat de staat een deel van de opgebouwde rijkdom afneemt. De belasting heeft deze slechte naam gekregen omdat ze, meer dan bij de vermogensbelasting (die vooral de echt rijken raakt), ook kleine vermogens aantast. De belasting dringt bovendien binnen in hechte familiebanden en in gevoelige zaken als de selectie van erfgenamen. Tot slot, misschien wel het grootste probleem, de belasting botst hard met de grondtoon van onze kapitalistische samenleving: we willen allemaal graag rijk worden.

Het is opmerkelijk dat bijna niemand meer vreemd opkijkt van het bestaan van miljonairs, multimiljonairs en miljardairs. Het is eigenlijk een normaal gegeven. Iedereen waagt dan ook graag en gokje bij een loterij om ook in één klap miljonair te worden. Als we de ongelijkheid serieus willen aanpakken zullen we 'vraagtekens' moeten zetten bij deze vormen van rijkdom. Het centrale, meestal verborgen motief van ons handelen 'rijk worden' moet een tegenwicht krijgen. Je zult 'bezit' en 'rijkdom' anders moeten framen!

Dat is niet eenvoudig. Bijvoorbeeld in het nieuwe boek van Piketty wordt voorgesteld om het vermogen in de samenleving meer te laten circuleren door alle 25-jarigen een startvermogen van 125,000,- euro te geven. Dit voorstel geeft echter een verkeerd signaal aan de samenleving af. Met de uitgifte van ongeclausuleerd vermogen aan jongeren wordt uitgedragen dat bezit wenselijk is, dat iedereen rijk kan en zal worden, en dat je dat in je leven kan bereiken. Het versterkt het egoïsme in de samenleving, en ontmantelt gemeenschapszin.

Het nieuwe belastingstelsel dat ik voorstel concentreert zich niet op het actief herverdelen van inkomen en vermogen maar op het scheppen van een **begrensde ruimte** waarbinnen inkomen en vermogen vrijelijk kan bewegen. Het stelsel is simpel, transparant en uitvoerbaar. Iedere burger 'snapt' het. Je hebt geen belastingadviseur nodig.

Amendement 1. Naar een progressieve vermogensgroei belasting

Vervang de progressieve inkomstenbelasting en de vermogens(rendement)belasting door een progressieve vermogensgroei belasting. Het is een combinatie van vermogensbelasting en vermogensrendementsbelasting. De belasting wordt geheven over de groei van het vermogen, en niet over het vermogen zelf. Het belastingtarief stijgt wél met het vermogen.

Een voorbeeld van de opbouw een vermogensgroei-belasting is:

- een 0 tarief voor alle veranderingen in vermogens onder 1 ton.
- Stijgt het vermogen in een kalenderjaar naar een bedrag tussen 1 en 2 ton, dan dient 1% belasting betaald te worden over het meerdere boven 1 ton.
- Stijgt het vermogen opnieuw, maar blijft het binnen de staffelgrenzen (tussen 1 en 2 ton) dan dient 1% belasting betaald te worden over de groei binnen de staffel.
- Stijgt het vermogen in volgend kalenderjaar naar een bedrag tussen 2 en 3 ton, dan dient 1% belasting betaald te worden over groei tot 2 ton en 2% belasting betaald te worden over het meerdere boven 2 ton.
- Etc Etc.
- De hoogste staffel hanteert een tarief van 95%. Als het vermogen groter is dan 9,5 M€ dan dient 95% belasting betaald te worden over de vermogensgroei in een kalenderjaar
- Als het vermogen gelijk blijft of daalt, hoeft **geen** belasting te worden betaald.
- Een erfenis is vermogensgroei voor de erfgenaam en valt onder deze progressieve vermogensgroei-belasting.
- **Alleen** vermogensbestanddelen in Europa tellen mee voor de berekening van het particuliere vermogen.

Als je deze 'staffeling' te moeilijk is kun je ook voor een analoge belastingformule kiezen. Die luidt $\max(0, (V(t2) - V(t1) - 1) * \min(0,95, V(t1) / 100K)$

Toelichting

Een vermogensgroei-belasting belast niet het vermogen van de rijken, ze belast de weg naar rijkdom. Iedereen wil graag rijk zijn! Het streven naar bezit is een natuurlijke menselijke drijfveer. Iedereen wil eigen bezittingen hebben om van te genieten. Deze natuurlijke drijfveer veroorzaakt - in een samenleving met een vrije markt - een 'opwaartse kracht' die voor iedereen anders kan uitpakken. Deze drijfveer is een stimuleert individuele en sociale ontplooiing maar veroorzaakt ook vermogensongelijkheid. En naarmate het vermogen groter is versterkt wordt ook de vermogensongelijkheid groter. De vermogensgroei-belasting is een tegenkracht die de verschillen in de vermogensgroei herverdeelt. De vermogensgroei-belasting moet, net als de opwaartse kracht, ook groter wordt als het vermogen toeneemt. Het is het juiste aangrijpingspunt voor een belasting als we de ongelijkheid van inkomen en vermogen willen indammen.

De vermogensgroei-belasting wordt geheven over de *positieve* fluctuaties van vermogen. Het effect daarvan is dat de belasting een dempende werking op die fluctuaties zal hebben. Grote schommelingen in de waarde van activa zullen verdwijnen omdat dat direct grote fiscale gevolgen kan hebben. De explosieve huizenmarkt, maar ook de aandelenmarkt of de valutamarkt zullen 'rustiger' worden. In de voorbeelden hieronder zal ik dit verder toelichten.

Een vermogensgroei-belasting drukt een nieuwe vorm van rechtvaardigheid uit. Ze erkent dat rijkdom mag en kan. Maar ze zegt ook: 10 miljoen is genoeg. Dat vermogen is ruim voldoende om als particulier een zorgeloos leven te leiden. Als het

maximum vermogen vast staat, dan verschuift de menselijke drijfveer van 'individuele rijkdom' naar de vraag 'wat zal ik voor de samenleving doen, als ik mijn maximum heb bereikt?'. Er ontstaat een nieuw frame van 'sociale interesse' dat een solide kern voor een samenleving is en de broodnodige sociale cohesie in de samenleving terugbrengt.

De kern van een vermogensgroei-belasting is het **maximaliseren** van vermogen, Maar dat maximum tast niet de bestaande vermogens aan. Miljardairs en multimiljonairs behouden hun rijkdom. En ze hoeven geen belasting te betalen als hun vermogen niet groeit. Maar als het wel groeit, zal het grootste deel (95%) van de groei via een belastingaanslag aan de (Europese) staat toekomen.

NB. Een progressieve vermogensgroei-belasting is geen vermogensaanwasbelasting of een vermogensrendementsbelasting. Bij een vermogensaanwasbelasting wordt niet het vermogen maar de groei van vermogen in progressieve staffels verdeeld. Bij rendementsbelasting wordt uitgegaan van een fictief rendement op kapitaal (bijv. 4%) waarover belasting moet worden betaald. Bij de vermogensgroei-belasting de reële waarde van het vermogen het uitgangspunt, dat zo nauwkeurig mogelijk wordt gemeten.

Hoe berekenen we het vermogen van een particulier voor de vermogensgroei-belasting? **Alle** vermogensbestanddelen, roerende en onroerende activa, huizen, boten, auto's, juwelen, schilderijen met een waarde groter dan 5000,--, alle financiële activa, aandelen, spaarrekeningen etc. etc. worden tegen actuele boekwaarde opgeteld waarna de schulden worden afgetrokken.

De vermogensgroei-belasting wordt jaarlijks afgerekend. De meest simpel rekensom is: de groei is het verschil van het totale vermogen binnen Europa op 1 januari van jaar X + 1 minus het totale vermogen op 1 januari van jaar X. Als het verschil positief is, noemen we dat groei van het vermogen en is hierover belasting verschuldigd is. In werkelijkheid is de berekening veel complexer, omdat binnen een jaar grote fluctuaties van vermogen kunnen zijn, de meetellen in de berekening (zie voorbeeld6).

De vermogensgroei-belasting is tegelijkertijd een soort progressieve inkomstenbelasting op inkomen dat aan vermogen wordt toegevoegd. Als een persoon een salaris ontvangt van 1 M€ en zijn uitgaven 8 ton zijn, wordt er 2 ton aan zijn vermogen toegevoegd, waarover belasting moet worden betaald. Voor alle duidelijkheid, de uitgaven mogen natuurlijk geen kapitaaluitgaven zijn (zoals het kopen van een huis) omdat die activa automatisch aan het privévermogen worden toegevoegd. De uitgaven betreffen dus alleen consumptieve uitgaven en uitgaven aan diensten, zoals de tuinman, de belastingadviseur of een schenking aan een goed doel. Als een persoon een groot vermogen heeft zal over het inkomen dat wordt toegevoegd aan het vermogen ook een hogere belasting worden geheven (tot maximaal 95%). Het heeft dus geen zin voor rijken om hele hoge salarissen te hebben, omdat ze dat toch

voor het grootste deel aan de fiscus moeten geven. De beste looneis is een salaris dat precies genoeg is om de kosten van levensonderhoud te dekken.

Alléén het vermogen binnen de grenzen van Europa wordt geteld. Kapitaalvlucht is dus ingecalculeerd. Stel dat een particulier aandelen van een Europees bedrijf heeft dat in waarde verdubbelt, dan is de particulier gerechtigd om de helft van zijn aandelen te verkopen en het geld op een spaarrekening op de Bahama's te zetten. Zijn vermogen binnen Europa is dan niet gestegen en hij hoeft geen belasting te betalen. Er is natuurlijk wel een 'catch'. Het geld op de Bahama's staat, kan nooit meer gebruikt worden binnen Europa, bijv. om een huis te kopen, omdat op dat moment het vermogen binnen de Europese grenzen stijgt en dus fors belasting betaald moet worden.

Het inbouwen van een territoriale grens voor de vermogensberekening is van essentieel belang. Hiermee transformeren we kapitaalvlucht naar een vorm van internationale ontwikkelingshulp. Omdat het vermogen niet kan terugvloeien naar Europa zal het buiten Europa een rol gaan spelen bij de opbouw van de economie. Kortom belastingontwijking wordt getransformeerd naar een beleidsinstrument om een effectieve herverdeling van vermogen over de wereld te organiseren.

Ik spreek de verwachting uit de vermogensgroeibelasting echter geen grote kapitaalvlucht zal veroorzaken maar eerder een kapitaal-instroom. Met dit amendement en het volgende nog te bespreken amendement (profielbelasting, basisinkomen, arbeidsrechten) zal de Europese samenleving een toonbeeld van stabiliteit en rechtvaardigheid worden. Het maakt Europa tot een 'place to be'. Voor enkele multimiljonairs is Europese vermogensgroeibelasting een achteruitgang. Voor velen zal het feit dat je inkomen wordt bevrijd van een inkomstenbelasting en je vrijelijk vermogen kunt accumuleren tot maximaal 10 miljoen een grote aantrekkingskracht hebben.

Tot slot, deze vermogensgroeibelasting is goed uitvoerbaar. We hebben geen fraude-afdelingen nodig, of opsporingsambtenaren. Alle noodzakelijke registraties voor de vermogensgroeibelasting zijn in Europa aanwezig. Banken zijn al verplicht grote vermogenstransacties te melden. Het enige wat nodig is, is een Europees belastingkantoor dat de datastromen verbindt. Een proces dat overigens al volop in gang is.

Voorbeelden

Ik wil afsluiten met een aantal rekenvoorbeelden die de werking van de vermogensgroeibelasting illustreren:

Voorbeeld1. een multimiljonair heeft 200 M€ vermogen dat bestaat uit 1000 huizen van 200 K€ waarde per huis. Zijn inkomen bestaat uit huurinkomsten: $1000 \times 10 \text{ K€} = 10 \text{ M€}$ per jaar. Na aftrek van de kosten voor levensonderhoud en onderhoud van de huizen blijft 4 M€ over. Dit wordt toegevoegd aan zijn eigen vermogen in Europa. Daar dient 3,8 M€ belasting (95%) over te worden betaald. Er blijft dus 200 K€ over. Zijn nettorendement op zijn vermogen is vóór belasting 2%, na belasting nog maar 0,1%. Hoe hoger het vermogen, hoe **lager** het rendement.

Voorbeeld2. een multimiljonair heeft 200 M€ vermogen dat bestaat uit 1000 huizen van 200 K€ waarde per huis. Zijn huizen *stijgen* in 1 jaar 10% in waarde. Zijn nieuw vermogen is 220 M€. Hij dient dus 19 M€ aan vermogensgroeibelasting te betalen. Dat is bijna 2 x zoveel als de totale huuropbrengst van zijn huizen. De multimiljonair zal genoodzaakt 10 huizen te verkopen om de belasting te kunnen betalen. Doordat de multimiljonair deze woningen op de markt brengt zal dit een drukkend effect hebben op de waardeverhoging van woningen. Met andere woorden, de vermogensgroeibelasting heeft een negatieve feedback op de waardeverhoging en leidt tot een distributie van kapitaalgoederen over meer mensen. Fluctuaties in de activa-markten worden sterk gedempt.

Voorbeeld3. een multimiljonair heeft 200 M€ vermogen dat bestaat uit 1000 huizen van 200 K€ waarde per huis. Zijn huizen *dalen* in 1 jaar 10% in waarde. Zijn nieuwe vermogen aan het einde van het kalenderjaar is 180 M€. Hij kan de winst uit huur (4 M€) nu zonder problemen toevoegen aan zijn eigen vermogen Het vermogen wordt 184 M€. De multimiljonair hoeft geen belasting te betalen want er is geen groei van vermogen. Miljoenairs hoeven geen grote belastingaanslagen te verwachten als ze voor zorgen dat hun vermogen niet groeit.

Voorbeeld4. een multimiljonair heeft 200 M€ vermogen dat bestaat uit 1000 huizen van 200 K€ waarde per huis en heeft nog 100 M€ op een Zuid-Amerikaanse bankrekening staan. Zijn huizen dalen in 1 jaar 10% in waarde. Zijn nieuwe vermogen aan het einde van het kalenderjaar is 180 M€. Hij besluit 20 M€ naar Europa te 'importeren' en koopt daarvoor nieuwe woningen. Hij hoeft geen belasting te betalen want zijn vermogen stijgt niet, zijn actie heeft echter een negatieve feedback op de woningmarkt. De prijs van woningen zal door zijn actie wijzigen. Mogelijk dus dat volgend jaar de daling in een stijging zal omslaan.

Voorbeeld5. een multimiljonair heeft 200 M€ vermogen dat bestaat uit 1000 huizen van 200 K€ waarde per huis. Hij heeft 1 zoon en erfgenaam. Hij beseft dat hij overlijdt zijn zoon 200 M€ erft en de fiscus zijn zoon een aanslag van ongeveer 185 M€ oplegt. Zijn vastgoedimperium zou verkocht moeten worden. Daarom stelt hij testament op da zijn imperium overeind moet houden: zijn vermogen vervalt aan een BV. Zijn zoon wordt directeur van de BV en krijgt een aandeel ter waarde van 10 M€. De huurders wordt een aanbod gedaan om ook aandeelhouder in de BV worden. Via deze aandelen worden ze dus deels eigenaar van hun eigen woning. De vermogensgroei-belasting leidt op termijn tot effectieve herverdeling van grote vermogens.

Voorbeeld6. een miljonair heeft een vermogen van 5 M€. Hij heeft op de Bahama's nog 6 ton op een rekening staan die niet meetellen in de vermogensberekening. Hij koopt een boot van 3 ton voor dat geld en vaart met die boot Europese wateren binnen. Bij aanleg in een Europese haven wordt geconstateerd dat de boot niet als vermogensbestanddeel is geregistreerd. Meteen wordt de waarde van die boot aan zijn vermogen toegevoegd. Na zes maand vaart de miljonair weer uit de Europese wateren en daalt zijn vermogen weer. Effectief is zijn vermogen 1,5 ton gestegen over het gehele kalenderjaar uitgesmeerd. Zijn belastingaanslag bedraagt, $50\% * 1 \text{ ton} + 51\% * 0,5 \text{ ton}$. Een relatief duur boottochtje. Registratie van alle activa en Europese uitwisseling van vermogensdata is vereist.

Voorbeeld7. Dezelfde miljonair besluit de belastingaanslag te betalen met de resterende 3 ton. Helaas vergat hij dat zodra hij het geld overmaakt van een buiten-Europese rekening naar Europese rekeningen het voor de fiscus een groei van het vermogen is. Het zal dus meetellen bij de vermogensgroei-belasting van het opvolgend jaar.

Voorbeeld8. Twee vrienden zijn een startup begonnen. De betaal-app die ze ontwikkeld hebben dreigt een groot succes te worden. De waarde van hun aandelen stijgt razendsnel. Om te voorkomen dat ze torenhoge belastingaanslagen krijgen (die alleen met leningen te betalen zijn, want hun bedrijf is nog niet winstgevend!), besluiten ze elk jaar hun aandelen voor een deel te 'verwateren'. Werknemers en gebruikers van de app kunnen gratis een aandeel in het bedrijf krijgen. Met een vermogensgroei-belasting kunnen er dus geen Europese 'Zuckerbergs' ontstaan. Maar wel een nieuw type coöperatieve bedrijven met veel enthousiaste aandeelhouders die betrokken zijn bij het bedrijf.

Voorbeeld9. Een projectontwikkelaar brengt een luxueuze woning met grondstuk op de markt ter waarde van 12 M€. De vraag is, wie zal dit in de toekomst van Europa nog kunnen kopen als het maximumvermogen van een particulier tot 10 M€ begrensd is?

Het antwoord: Niemand. Het bedrijf besluit daarom het pand te verhuren en zich te onderscheiden met uitgebreid dienstenpakket als toegevoegde waarde. Het zorgt voor een groei van de werkgelegenheid. Het zal de nieuwe trend zijn. Het hebben van particulier bezit en eigendom wordt onaantrekkelijk. Terwijl het gebruik en hergebruik van gemeenschappelijke activa sterk toeneemt. Dat pas bij een circulaire economie.

Voorbeeld 10. Een particulier heeft een van Gogh in zijn woonkamer hangen die gewaardeerd is voor 20 M€ (zijn aankoopbedrag). Hij verwacht dat als hij zijn schilderij zou verkopen het 3 x zoveel zal opbrengen. Hij wil het schilderij verkopen om een nieuwe duurdere woning te kunnen betrekken. Echter door vermogensgroei-belasting zal 95% van zijn 'winst' na de fiscus gaan. Hij bedenkt een plan. Het verkoopt het schilderij voor 20 M€ aan een museum. Het museum leent hem bovendien nog eens 10 M€ tegen gunstige voorwaarden waarmee hij zijn verhuizing kan uitvoeren. (een lening = schuld en wordt afgetrokken van de activa). Hij hoeft geen belasting te betalen en kan geleidelijk aan zijn schuld afbetalen, als zijn andere activa in waarde dalen. Cultureel bezit wordt gemeenschapsbezit.

Voorbeeld 11. De leden van het koninklijk huis zijn multimiljonair. Hun bezit, paleizen, kastelen en grondstukken hebben een belangrijke symbolische waarde. Om het verlies van deze bezittingen te voorkomen door fluctuaties in het vermogen worden de bezittingen genationaliseerd en ontvangen de leden een vast bedrag voor het verblijf in deze gebouwen en voor hun representatieve taken.